Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne systemy polityczne (Wykład), PG_00147432		
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe (P)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2025/2026
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Politologii -> Zakład Systemów Politycznych		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Danuta Plecka	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	0.0	35.0	50

Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z pojęciem system polityczny, typologią systemów politycznych oraz ich funkcjonowaniem we współczesnym świecie, wpływu instytucji politycznych na system polityczny, zależności systemów politycznych od ideologii państwowej, wpływu demokracji na rozwój systemów politycznych.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNL3_W05] Zna warunki i formy uczestnictwa obywateli w życiu społecznym na różnych jego poziomach. Definiuje zjawiska w istotny sposób determinujące działania na rzecz bezpieczeństwa. Ma wiedzę o pochodzeniu i ewolucji norm organizujących struktury i instytucje społeczne właściwe dla bezpieczeństwa, w tym zagadnienia prawne i etyczne z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	- wymienia zasady funkcjonowania systemów politycznych w wymiarze polskim, europejskim i światowym, - potrafi wymienić i opisać podstawowe instytucje władzy poznawanych państw, - potrafi przypisać kompetencje do różnych rodzajów władz w omawianych państwach, - opisuje podstawowe organizacje polityczne i społeczne w wybranych państwach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNL3_U15] Posiada umiejętność poszukiwania informacji i dokonywania selekcji źródeł oraz zna metody badawcze nauk społecznych. Potrafi korzystać z tradycyjnych i nowoczesnych technologii informacyjnych, w tym zasobów internetu oraz innych źródeł do wyszukiwania informacji ogólnych czy komunikacji.	- analizuje i wyjaśnia procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną, - opisuje zasady oraz wartości demokratycznego czy niedemokratycznego państwa oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach, - charakteryzuje zachodzące relacje pomiędzy polityką a zjawiskami oraz procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi, a także ocenia je zachowując krytycyzm.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNL3_K03] Ma potrzebę dalszego uzupełniania wiedzy oraz poszerzania i doskonalenia umiejętności, zachowując krytycyzm.	potrafi współpracować w grupie a nawet pełnić rolę lidera grupy, - charakteryzuje pracę w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych, - argumentuje potrzebę uczenia się przez całe życie.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNL3_U04] Posługuje się wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania. Przedstawia i ocenia opinie na temat rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa.	- analizuje i wyjaśnia procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną, - opisuje zasady oraz wartości demokratycznego czy niedemokratycznego państwa oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach, - charakteryzuje zachodzące relacje pomiędzy polityką a zjawiskami oraz procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi, a także ocenia je zachowując krytycyzm.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNL3_W01] Ma zaawansowaną wiedzę w zakresie społecznych, historycznych, ekonomicznych i kulturowych uwarunkowań bezpieczeństwa. Zna zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej w dziedzinie bezpieczeństwa.	- wymienia zasady funkcjonowania systemów politycznych w wymiarze polskim, europejskim i światowym, - potrafi wymienić i opisać podstawowe instytucje władzy poznawanych państw, - potrafi przypisać kompetencje do różnych rodzajów władz w omawianych państwach, - opisuje podstawowe organizacje polityczne i społeczne w wybranych państwach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[BNL3_W02] Posiada pogłębioną wiedzę o państwie, władzy, polityce, administracji publicznej. Zna historyczne, społeczne, ekonomiczne, prawne, etyczne i kulturowe uwarunkowania działań w zakresie bezpieczeństwa.	- wymienia zasady funkcjonowania systemów politycznych w wymiarze polskim, europejskim i światowym, - potrafi wymienić i opisać podstawowe instytucje władzy poznawanych państw, - potrafi przypisać kompetencje do różnych rodzajów władz w omawianych państwach, - opisuje podstawowe organizacje polityczne i społeczne w wybranych państwach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_U02] Analizuje przyczyny i przebieg procesów oraz ich ewolucji odnoszących się do społecznych, politycznych, ekonomicznych, prawnych, etycznych i kulturowych aspektów bezpieczeństwa.	- analizuje i wyjaśnia procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną, - opisuje zasady oraz wartości demokratycznego czy niedemokratycznego państwa oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach, - charakteryzuje zachodzące relacje pomiędzy polityką a zjawiskami oraz procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi, a także ocenia je zachowując krytycyzm.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_K05] Posiada zdolność hierarchizowania celów i metod działania, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	potrafi współpracować w grupie a nawet pełnić rolę lidera grupy, - charakteryzuje pracę w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych, - argumentuje potrzebę uczenia się przez całe życie.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_K04] Jest przygotowany do aktywności na rynku pracy, ma świadomość konieczności podnoszenia kwalifikacji odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych.	potrafi współpracować w grupie a nawet pełnić rolę lidera grupy, - charakteryzuje pracę w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych, - argumentuje potrzebę uczenia się przez całe życie.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_W09] Ma podstawową wiedzę o istocie, dynamice i specyfice zagrożeń bezpieczeństwa w różnych sferach życia społecznego.	- wymienia zasady funkcjonowania systemów politycznych w wymiarze polskim, europejskim i światowym, - potrafi wymienić i opisać podstawowe instytucje władzy poznawanych państw, - potrafi przypisać kompetencje do różnych rodzajów władz w omawianych państwach, - opisuje podstawowe organizacje polityczne i społeczne w wybranych państwach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_U01] Posiada umiejętności badawcze w zakresie określenia podstawowych struktur politycznych, społecznych, ekonomicznych, prawnych i kulturowych we współczesnym świecie. Identyfikuje i interpretuje procesy zmian w obszarze skutków bezpieczeństwa.	- analizuje i wyjaśnia procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną, - opisuje zasady oraz wartości demokratycznego czy niedemokratycznego państwa oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach, - charakteryzuje zachodzące relacje pomiędzy polityką a zjawiskami oraz procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi, a także ocenia je zachowując krytycyzm.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[BNL3_W06] Posiada wiedzę o funkcjonowaniu struktur demokratycznych w społeczeństwie obywatelskim.	- wymienia zasady funkcjonowania systemów politycznych w wymiarze polskim, europejskim i światowym, - potrafi wymienić i opisać podstawowe instytucje władzy poznawanych państw, - potrafi przypisać kompetencje do różnych rodzajów władz w omawianych państwach, - opisuje podstawowe organizacje polityczne i społeczne w wybranych państwach.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_U16] Wykorzystuje zdobytą wiedzę o technikach informacyjnych do tworzenia prezentacji multimedialnych z zakresu problematyki bezpieczeństwa.	- analizuje i wyjaśnia procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną, - opisuje zasady oraz wartości demokratycznego czy niedemokratycznego państwa oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach, - charakteryzuje zachodzące relacje pomiędzy polityką a zjawiskami oraz procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi, a także ocenia je zachowując krytycyzm.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_K02] Jest przygotowany do kierowania zespołami ludzkimi, wypełniania zobowiązań społecznych, do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym - zbiera, wykorzystuje i przetwarza informacje.	potrafi współpracować w grupie a nawet pełnić rolę lidera grupy, - charakteryzuje pracę w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych, - argumentuje potrzebę uczenia się przez całe życie.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[BNL3_U03] Potrafi określić rolę państwa, jego instytucji i polityki w sferze bezpieczeństwa narodowego. Wykorzystuje posiadaną wiedzę w formułowaniu rozwiązań problemów w sferze bezpieczeństwa.	analizuje i wyjaśnia procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną, - opisuje zasady oraz wartości demokratycznego czy niedemokratycznego państwa oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach, - charakteryzuje zachodzące relacje pomiędzy polityką a zjawiskami oraz procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowymi, a także ocenia je zachowując krytycyzm	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	1. Zajęcia organizacyjne 2. System społeczny a system polityczny -definicje i klasyfikacje systemu społecznego i politycznego -system polityczny w ujęciu teorii instytucjonalno-strukturalnych, behawioralno-funkcjonalnych, normatywnych i cybernetycznej -funkcje systemu politycznego. 1. Klasyfikacja systemów politycznych -założenia i wyzwania klasyfikacji systemów politycznych -kryteria klasyfikacji systemów politycznych (typ reżimu politycznego, rozwiązania polityczno-ustrojowe, podział administracyjny państwa, struktura rywalizacji politycznej w państwie) 1. Parlamentaryzm i prezydencjalizm jako typy systemów politycznych 2. Podział socjopolityczny jako podstawa kształtowania partii i systemów partyjnych -podział socjopolityczny -partie polityczne i ich rodziny -systemy partyjne i ich znaczenie dla systemów politycznych -systemy wyborcze. 1. Sądownictwo i jego znaczenie dla systemów politycznych -zadania i zasady władzy sądowniczej -rodzaje sądów -polityczność sądownictwa. 1. Samorząd terytorialny.
Wymagania wstępne i dodatkowe	
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Systemy polityczne. Podręcznik akademicki, tom I, (red.) M. Bankowicz, B. Kosakowska-Gąstoł, Kraków 2019. 2. Demokracje zachodnioeuropejskie. Analiza porównawcza, (red.) A. Antoszewski, R. Herbut, Wrocław 2008. 3. Demokracje Europy Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej, (red.) A. Antoszewski, R. Herbut, Wrocław 1997 4. Współczesne systemy polityczne, (red.) M. Żmigrodzki, B. Dziemidok-Olszewska, Warszawa 2013.

	Uzupełniająca lista lektur	1. F. Zakaria, Przyszłość wolności. Nieliberalna demokracja w Stanach Zjednoczonych i na świecie, Warszawa 2018. 2. Y. Mounk, Lud kontra demokracja. Dlaczego nasza wolność jest w niebezpieczeństwie i jak ją ocalić, Warszawa 2019. 3. M. Albright, Faszyzm. Ostrzeżenie, Warszawa 2018. 4. F. Fukuyama, Tożsamość. Współczesna polityka tożsamościowa i walka o uznanie, Poznań 2019. 5. F. Fukuyama, Ład polityczny i polityczny regres. Od rewolucji przemysłowej do globalizacji demokracji, Poznań 2015. 6. T. W. Adorno, Nowy prawicowy radykalizm, Kraków 2020. 7. M. Sandel, Tyrania merytokracji. Co się stało z dobrem wspólnym, Warszawa 2020. 8. I. Krastew, S. Holmes, Światło, które zgasło. Jak Zachód zawiódł swoich wyznawców, Warszawa 2019. 9. S. Levitsky, D. Ziblatt, Tak umierają demokracje, Warszawa 2018. 10. M. Matczak, Jak wychować rapera, Kraków 2021. 11. P. Rosanvallon, Dobre rządy, Warszawa 2015. 12. P. Rosanvallon, Kontrdemokracja, Wrocław 2011. 13. C. Kościelniak, Frunze w meczecie, Poznań 2016. 14. H. Arendt, Kryzys republiki, Warszawa 2022. 15. T. G. Ash, Obrona liberalizmu. Eseje o wolności, wojnie i Europie, Warszawa 2022. 16. E. Matynia, Demokracja performatywna, Wrocław 2008. 17. J. Armbruster, Arabska wiosna, Wrocław 2011. 18. M. von Dalen, Kalifat albo śmierć, Poznań 2017. 19. M. Babić, Polityka bezpieczeństwa państw Bałkanów Zachodnich, Toruń 2019. 20. Wyzwania Europy Środkowo-Wschodniej, (red.) E. Dziwak, A. Robak, Z. Sielska, Toruń 2021. 21. Sz. Niedziela, Fundamentalizm muzułmański w Algierii. Znaczenie wewnętrzne i oddziaływanie międzynarodowe, Toruń 2013. 22. S. Gardocki, Od Związku Radzieckiego do Federacji Rosyjskiej. Sto lat polityki zagranicznej wobec Bliskiego Wschodu, Toruń 2022. 23. K. Chołaszczyński, Etnopolityka jako funkcjonalny element kształtujący system polityczny Republiki Zimbabwe, Toruń 2014. 1. Myśl krytyczna wobec ruchów nacjonalistycznych i skrajnie prawicowych, (red.) K. Bielińska, Warszawa 2021.
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Czym jest system polityczny w ujęciu Davida Eastona? Cechy demokracji liberalnej. Znaczenie trójpodziału władzy dla konsolidacji demokracji.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.